

วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร

MUT Journal of Business Administration

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2554)

Volume 8 Number 2 (July – December 2011)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน : การประยุกต์ใช้ตัวแบบสมการโครงสร้าง⁺

Factors Affecting Research Productivity of Lecturers in Private Universities : An Application of the Structural Equation Modeling

ปริญญญา สิริอัตตะกุล Parinya Siriattakul^{1,*}, พิชญา ทองอยู่เย็น Pichaya Dhongyooyen²

¹ นักวิชาการอิสระ

² นักวิจัย สำนักวิจัยและแผน มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี จังหวัดชลบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน จำแนกตามระดับการศึกษา และตำแหน่งทางวิชาการ และ 3) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรสาเหตุ 9 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์ทำงาน ฐานะทางเศรษฐกิจ คุณลักษณะสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัย ความเป็นนักวิจัย และสมรรถภาพการวิจัย ตัวแปรผล 1 ตัวแปร คือ ผลิตภาพการวิจัย ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ อาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยเอกชนที่มีผลการดำเนินงานด้านการทำวิจัยในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ อย่างน้อย 1 เรื่อง จำนวน 120 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดผลิตภาพการวิจัย แบบวัดคุณลักษณะของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัย แบบวัดความเป็นนักวิจัย และแบบวัดสมรรถภาพการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย

* E-mail address: siriattakul@hotmail.com

+ บทความวิจัยนี้ได้นำเสนอภาคบรรยายในการประชุมวิชาการระดับชาติ "มหาวิทยาลัยบูรพา 2554"

วิเคราะห์ความแตกต่างด้วย t test วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.73 คะแนนต่อช่วงระยะเวลา 3 ปี หรือเท่ากับ 4.24 คะแนนต่อปี หรือเท่ากับเฉลี่ย 0.42 เรื่องต่อปี

2. อาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีผลิตภาพการวิจัยต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกจะมีผลิตภาพการวิจัยมากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกันมีผลิตภาพการวิจัยต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์จะมีผลิตภาพการวิจัยมากกว่าอาจารย์ที่ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ

3. ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 62.348$, $df = 76$, $p = .870$, $\chi^2 / df = 0.820$, $GFI = .928$, $NFI = .956$, $NNFI = 1.000$, $CFI = 1.000$, $RMR = .018$, $SRMR = .049$, $RMSEA = .000$, $LSR = 1.889$) ตัวแปรในตัวแบบสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนได้ร้อยละ 34.70 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อผลิตภาพการวิจัย คือ ตัวแปรประสบการณ์ทำงาน และตัวแปรคุณลักษณะสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัย ตามลำดับ ตัวแปรผลิตภาพการวิจัยได้รับอิทธิพลทางอ้อมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อผลิตภาพการวิจัย คือ ตัวแปรประสบการณ์ทำงาน และตัวแปรคุณลักษณะสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัยตามลำดับ

คำสำคัญ: ผลิตภาพการวิจัย, ตัวแบบสมการโครงสร้าง, อาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study research productivity of lecturers in private universities 2) compare the levels of research productivity of lecturers in private universities as classified by educational level and academic rank and 3) study causal relationship, develop and validate consistency with empirical data with the causal relationship model of research productivity of lecturers in private universities. The model consisted of 9 causal variables; gender, age, educational level, academic rank, work experiences, income, institutional support for research work, researchership, and research competence. Dependent variable was research productivity. The sample consisted of 120 lecturers in private universities.

ปริญญา สิริอิตตะกุล และ พิษณุ ทองอยู่เย็น

Data were analyzed by descriptive statistics, independent samples t test, Pearson's correlation coefficient analysis, confirmatory factor analysis, and linear structural equation model analysis.

The results indicated that:

1. The average research productivity of each lecturer in private universities's was 0.42 pieces per year.

2. There were significant differences at the level of .01 in the research productivity between lecturers in private universities of different educational levels. Lecturers in private universities with doctoral degree had more research productivity than lecturers with master degree. There were significant differences at the level of .05 in the research productivity between lecturers in private universities of different academic ranks. Lecturers in private universities who were assistant professors had more research productivity than instructors.

3. Model was consistent with empirical data as indicated by the good fit indices ($\chi^2 = 62.348$, $df = 76$, $p = .870$, $\chi^2/df = 0.820$, $GFI = .928$, $NFI = .956$, $NNFI = 1.000$, $CFI = 1.000$, $RMR = .018$, $SRMR = .049$, $RMSEA = .000$ and $LSR = 1.889$). The variables in the model accounted for 34.70 percent of the total variance of research productivity. The factors which had statistically significant direct effect to research productivity of lecturers in private universities were work experiences and institutional support for research work respectively. Research productivity received no statistically significant indirect effect. And the factors which had statistically significant total direct effect to research productivity of lecturers in private universities were work experiences and institutional support for research work respectively.

Keywords: Research Productivity, Structural Equation Modeling, Lecturers in Private Universities

บทนำ

มหาวิทยาลัยเป็นสถานที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพโดยเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า มหาวิทยาลัยเป็นที่รวมของวิทยาการชั้นสูง เพื่อสงวนรักษาความรู้นั้นไว้ แล้วถ่ายทอดจากคนในปัจจุบันให้กับคนในอนาคตอย่างไม่สิ้นสุด (เกษม, 2544) บทบาทของมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการผลิตบัณฑิต สร้างผู้นำ และบุคลากรในสาขาวิชาชีพต่างๆ ไปพัฒนาประเทศ ภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยที่จะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553) ทั้งนี้ก็เพื่อถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี และพัฒนาองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม สามารถเป็นที่พึ่งให้กับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน โดยใช้วิชาความรู้ และหลักวิชาการในการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาที่ต้องการ มหาวิทยาลัยจึงเป็นสถาบันที่มีบทบาทในการชี้นำสังคม ซึ่งได้รับการยอมรับ และ

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2554)

ศรัทธา จะเห็นได้ว่าภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่ได้กล่าวมานั้น มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศ ถ้ามหาวิทยาลัยมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยปฏิบัติการกิจครบถ้วนตามบทบาทและภาระหน้าที่ มหาวิทยาลัยก็จะดำรงสถานภาพเป็นสถาบันที่เป็นกำลังหลักสำคัญในการพัฒนาประเทศ

มหาวิทยาลัยมีกลไกสำคัญประการหนึ่งที่น่าไปสู่การสร้าง และการพัฒนาองค์ความรู้ คือ การวิจัย เนื่องจากการวิจัยเป็นการแสวงหาความรู้ และความจริง โดยอาศัยหลักวิชาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และนวัตกรรมใหม่ๆ นำไปสู่การสร้างความรู้ความก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งผลงานวิจัยจะมีส่วนช่วยพัฒนาความสามารถและศักยภาพของอาจารย์ให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา และช่วยพัฒนาบทบาทในอาชีพของอาจารย์ สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศการวิจัยในสถาบันเพิ่มผลผลิตทางวิชาการ เผยแพร่ชื่อเสียงของตนและสถาบันการศึกษานั้นๆ จำนวนผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการของอาจารย์และนักวิจัย ย่อมสะท้อนถึงคุณภาพของสถาบันการศึกษาที่อาจารย์และนักวิจัยนั้นสังกัด เป็นผลให้สถาบันการศึกษานั้นๆ มีคุณภาพ และมีความน่าเชื่อถือในสายตาขององค์กร และสังคมภายนอก จากการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโดยหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ในประเทศและต่างประเทศ ส่วนใหญ่มีการกำหนดหัวข้อสำคัญที่ใช้ในการจัดอันดับ คือ ด้านการวิจัยและด้านการเรียนการสอน มักใช้จำนวนงานวิจัย และผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญ การวัดคุณภาพและจัดอันดับมหาวิทยาลัย ผลที่ได้จะเป็นเครื่องยืนยันถึงความสำเร็จ และความน่าเชื่อถือของสถาบันการศึกษา

ปัจจุบันสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาภายในประเทศเพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยแบ่งเป็นมหาวิทยาลัยรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน สถาบัน และวิทยาลัยชุมชน ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา สิ่งที่มีความสำคัญและต้องคำนึงถึง คือ คุณภาพและการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา แม้ว่าจะมีการกระจายของสถาบันอุดมศึกษาจำนวนเพิ่มมากขึ้น คำถามที่ตามมา คือ คุณภาพของสถาบันการศึกษาต่างๆ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเอกชน กัญญนันท์ (2552) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยเอกชนประกอบการเพื่อหวังผลกำไรจากการรับนักศึกษาเข้า และรักษาให้อยู่ในสถาบันจนจบการศึกษา การขยายตัวที่เน้นปริมาณ ผลิตมาดีหรือไม่ดี ยากหรือง่ายไม่สำคัญเพราะมีระบบรองรับให้เท่านั้น ไม่ว่าเรื่องของเงินกู้ยืมทางการศึกษา เงินอุดหนุนจากรัฐ หรือเรื่องของผลกำไร จึงส่งผลต่อบุคลากรทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชนนั้นๆ อย่างเลี่ยงไม่ได้ ทั้งในเรื่องของการพัฒนาอาจารย์ การฝึกอบรมหรือการทำวิจัย เพราะเกี่ยวข้องกับงบประมาณที่ต้องประหยัดให้ได้มากที่สุด ถึงแม้ว่าจะมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพทางการศึกษาก็ตามอีกทั้งการรับเข้า และการลาออกของอาจารย์มีสูง ทำให้การพัฒนาด้านการสอน และการวิจัยของอาจารย์ขาดความต่อเนื่อง ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อผลิตงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ผลงานวิจัยที่อาจารย์สร้างขึ้นเรียกอีกคำหนึ่งว่า ผลิตภาพการวิจัย (Research Productivity) ซึ่งหมายถึง จำนวนงานวิจัยของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งมีเกณฑ์กำหนดการวัดผลิตภาพการวิจัยไว้หลายประการ ศจีมาจ (2548) ได้สรุปเกณฑ์การวัดผลิตภาพการวิจัยประกอบด้วย บทบาทหน้าที่ในโครงการวิจัย การตีพิมพ์ผลงานวิจัย งบประมาณการทำวิจัย และขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ทั้งที่เป็นงานวิจัยส่วนบุคคลและเป็นคณะ จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นวลอนงค์ (2552) อุดมพร (2550) ศจีมาจ (2548) อภิญา และ สุภาพ (2548) Whitmire (2003) ผู้วิจัยพบว่า ปริญา สิริอิตตะกุล และ พิษญา ทองอยู่เย็น

ปัจจัยที่มีผลต่อผลิตภาพการวิจัยมีหลายด้านแต่ปัจจัยที่มีความสำคัญประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล ความเป็นนักวิจัย สมรรถภาพการวิจัย และคุณลักษณะของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัย ทั้งจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยังไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน งานวิจัยที่พบเป็นการศึกษาในระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับผลิตภาพการวิจัย และศึกษาเฉพาะกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ อีกทั้งมหาวิทยาลัยเอกชนส่วนใหญ่ยังมีจำนวนงานวิจัยไม่มากนัก ผู้วิจัยจึงสนใจว่าจะมีแนวทางอย่างไรในการเพิ่มผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชน จากตัวแปรดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงได้พัฒนาเป็นตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลิตภาพการวิจัย โดยประยุกต์ใช้ตัวแบบสมการโครงสร้าง ซึ่งสามารถอธิบายถึงระดับความเป็นเหตุเป็นผลได้ และจะเป็นประโยชน์สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้อาจารย์ผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

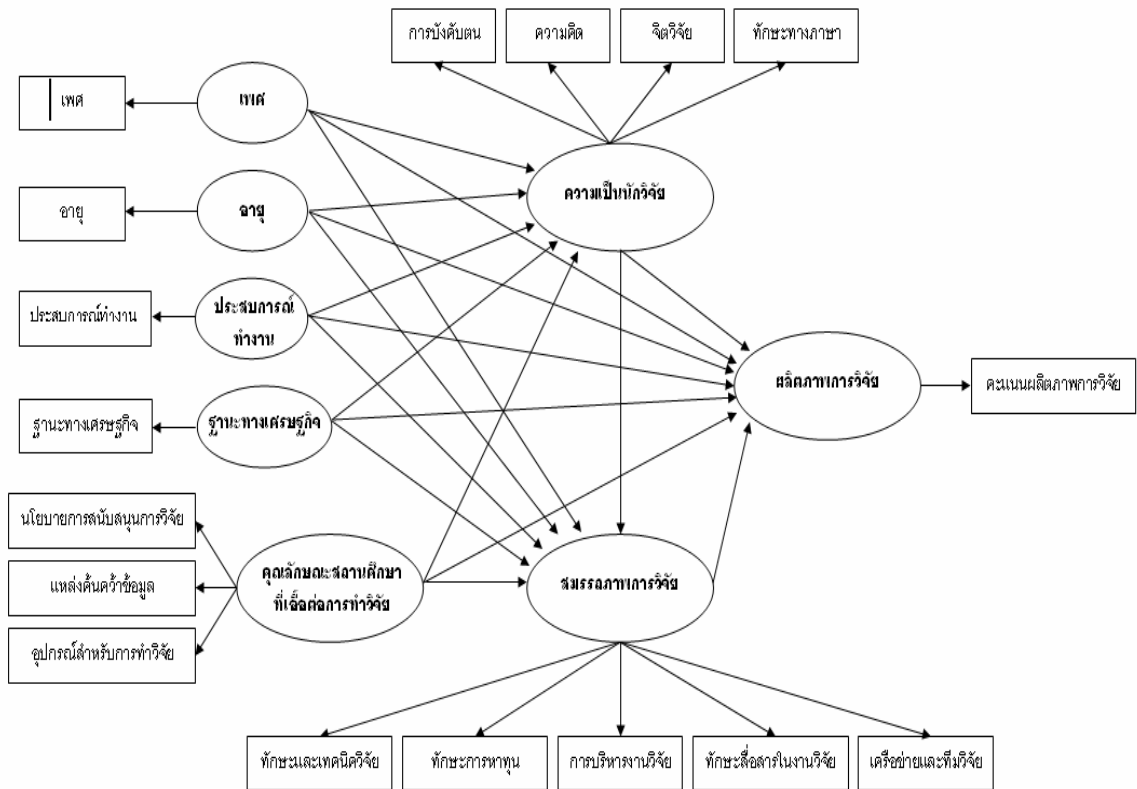
1. เพื่อศึกษาผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน จำแนกตามระดับการศึกษา และตำแหน่งทางวิชาการ
3. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

นิยามศัพท์

ผลิตภาพการวิจัย หมายถึง คะแนนรวมของผลงานวิจัยที่เป็นงานส่วนบุคคล และเป็นคณะ ทั้งที่เสร็จแล้ว และกำลังดำเนินการอยู่เทียบกับช่วงระยะเวลา 3 ปี (ปีการศึกษา 2547 - 2549)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลิตภาพการวิจัย พบว่า มีตัวแปรที่เป็นตัวแปรสาเหตุ จำนวน 9 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์ทำงาน ฐานะทางเศรษฐกิจ คุณลักษณะสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัย ความเป็นนักวิจัย และสมรรถภาพการวิจัย แสดงดังรูปที่ 1

รูปที่ 1: ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัย ศึกษา และสังเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดเป็นสมมติฐานในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. อาจารย์ที่มีระดับการศึกษา และตำแหน่งทางวิชาการต่างกันจะทำให้ผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนแตกต่างกัน
2. เพศมีอิทธิพลเชิงสาเหตุทางตรงต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางความเป็นนักวิจัย และสมรรถภาพการวิจัย
3. อายุมีอิทธิพลเชิงสาเหตุทางตรงต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนและมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางความเป็นนักวิจัย และสมรรถภาพการวิจัย
4. ประสบการณ์ทำงานมีอิทธิพลเชิงสาเหตุทางตรงต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางความเป็นนักวิจัย และสมรรถภาพการวิจัย

ปริญญญา สิริอิตตะกุล และ พิชญา ทองอยู่เย็น

5. ฐานะทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลเชิงสาเหตุทางตรงต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางความเป็นนักวิจัย และสมรรถภาพการวิจัย
6. ตัวแปรคุณลักษณะสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัยมีอิทธิพลเชิงสาเหตุทางตรงต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางความเป็นนักวิจัยและสมรรถภาพการวิจัย
7. ตัวแปรความเป็นนักวิจัย มีอิทธิพลเชิงสาเหตุทางตรงต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านสมรรถภาพการวิจัย
8. ตัวแปรสมรรถภาพการวิจัย มีอิทธิพลเชิงสาเหตุทางตรงต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน
9. ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จากทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน จำแนกตามระดับการศึกษา และตำแหน่งทางวิชาการ 3) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลิตภาพการวิจัยของ อาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยผู้วิจัยประยุกต์ใช้ตัวแบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling)

1. ประชากรในการวิจัย คือ อาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีผลการดำเนินงานการทำวิจัยในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ อย่างน้อย จำนวน 1 เรื่อง ในช่วงระหว่างปีการศึกษา 2547-2549 จาก 33 สถาบัน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550)

ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีผลการดำเนินงานด้านการทำวิจัย ในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ อย่างน้อย จำนวน 1 เรื่อง ในช่วงระหว่างปีการศึกษา พ.ศ.2547-2549 จำนวน 120 คน โดยมีขั้นตอนในการกำหนดขนาดตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

2. การกำหนดขนาดตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่าง ตามหลักการวิเคราะห์ที่ใช้ตัวแบบสมการ โครงสร้างซึ่งใช้การประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีค่าควรจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood) Hair, Black, Babin และ Anderson (2010) ได้เสนอแนะขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์ตัวแบบสมการ โครงสร้าง ซึ่งใช้การประมาณค่าด้วยวิธีค่าควรจะเป็นสูงสุด ควรอยู่ระหว่าง จำนวน 100 - 200 คน Boomsma และ Hoogland (2001) ได้เสนอแนะขนาดตัวอย่างสำหรับการประมาณค่าด้วยวิธีค่าควรจะเป็นสูงสุดควรเท่ากับหรือมากกว่า 200 คนขึ้นไป Tabachnick และ Fidell (2001) ได้เสนอแนะขนาดของตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างในกรณีที่มีการแจกแจงเป็นปกติ ควรมี จำนวน 5-10 คนต่อพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า 1 ตัว การวิจัยครั้งนี้มีพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า 17 ตัว

ผู้วิจัยจึงใช้อัตราส่วน 5 คน ต่อพารามิเตอร์ 1 ตัว ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 85 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับเพิ่มขนาดตัวอย่างเป็น 120 คน เพื่อลดความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม

3. การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน (Two Stage Sampling) โดยมี ขั้นตอนการสุ่มดังต่อไปนี้

3.1 สุ่มรายชื่อมหาวิทยาลัยที่จะใช้เป็นตัวอย่าง จำนวน 12 มหาวิทยาลัยจากประชากร ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3.2 เมื่อได้รายชื่อมหาวิทยาลัยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบ แบ่งเป็นชั้นด้วยความน่าจะเป็นได้สัดส่วนกับขนาด (Stratified Probability Proportional to Size Sampling)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดผลผลิตภาพการวิจัย และปัจจัยที่เป็นสาเหตุของ ผลผลิตภาพการวิจัย แบ่งเป็น 5 ตอน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบ ประกอบด้วยข้อความถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์ทำงาน และฐานะทางเศรษฐกิจ 2) แบบวัดคุณลักษณะสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัย ($\alpha = 0.88$) 3) แบบวัดความเป็นนักวิจัย ($\alpha = 0.88$) 4) แบบวัดสมรรถภาพการวิจัย ($\alpha = 0.96$) และ 5) แบบวัดผลผลิตภาพการวิจัย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์ ได้แบบสอบถามกลับมา จำนวน 95 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.17

6. การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อบรรยาย ลักษณะของตัวอย่าง 2) วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบลักษณะของตัวแปรต่างๆ 3) วิเคราะห์ความ แตกต่างของผลผลิตภาพ การวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนระหว่างระดับการศึกษา และตำแหน่ง ทางวิชาการที่แตกต่างกันด้วยสถิติ t-test 4) ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ตัวแปรพหุ 5) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรสังเกตได้ ในตัวแบบผลผลิตภาพการวิจัยของ อาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อให้ได้เมตริกซ์ สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง 6) การประเมินตัวแบบการวัดตัวแปรแฝงแต่ละด้าน 7) การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของ ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อที่จะได้ตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลผลิตภาพเท่ากับ 12.73 มีความหมายว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนมีคะแนนผลผลิตภาพการวิจัย เท่ากับ 12.73 คะแนนต่อช่วง ระยะเวลา 3 ปีหรือเท่ากับ 4.24 คะแนนต่อปี หรือเท่ากับเฉลี่ย 0.42 เรื่องต่อปี แสดงว่าอาจารย์ ปรินญา สิริอิตตะกุล และ พิษญา ทองอยู่เย็น

มหาวิทยาลัยเอกชนมีผลผลิตภาพการวิจัยในระดับน้อย ความเป็นนักวิจัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.031 แสดงว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนมีความเป็นนักวิจัยในระดับมาก สมรรถภาพการวิจัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 แสดงว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนมีสมรรถภาพการวิจัยในระดับมาก คุณลักษณะของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 แสดงว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัยในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนพบว่า วุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนมีผลทำให้มีผลผลิตภาพการวิจัยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 โดยอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีวุฒิปริญญาตรีปริญญาเอก จะมีผลผลิตภาพการวิจัยมากกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีวุฒิปริญญาโท

ตำแหน่งทางวิชาการที่แตกต่างกันของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนมีผลทำให้มีผลผลิตภาพการวิจัยแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 โดยอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์จะมีผลผลิตภาพการวิจัยมากกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ

3. ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อผู้วิจัยได้ปรับตัวแบบโดยยอมให้ ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้มีความสัมพันธ์กัน โดยพิจารณาจากดัชนีปรับ (Modification Indices: MI) พบว่า ตัวแบบผลผลิตภาพการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 62.348$, $df = 76$, $p = 0.870$, $\chi^2 / df = 0.820$, GFI = 0.928, NFI = 0.956, NNFI = 1.000, CFI = 1.000, RMR = 0.018, SRMR = 0.049, RMSEA = 0.000, LSR = 1.889 และ $R^2 = 0.347$) จากค่าสถิติดังกล่าวสรุปได้ว่าค่า p มีค่ามากพอที่จะยอมรับสมมติฐาน ($p > .05$) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงดังรูปที่ 2

ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของตัวแปรแฝงความเป็นนักวิจัย (RESECHER) มีค่าเท่ากับ 0.191 ตัวแปรแฝงสมรรถภาพการวิจัย (COMPETEN) มีค่าเท่ากับ 0.815 และตัวแปรแฝงผลผลิตภาพการวิจัย (RES_PROD) มีค่าเท่ากับ 0.347 ตัวแปรทั้งหมดในตัวแบบสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน ได้ร้อยละ 34.70

ตัวแปรผลผลิตภาพการวิจัยได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ .01 จากตัวแปรประสบการณ์ทำงาน (EXP) มากที่สุด มีอิทธิพลทางบวก เท่ากับ 0.447 รองลงมา ได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ .05 จากตัวแปรคุณลักษณะสถานศึกษา (UNIVERSE) มีอิทธิพลทางลบ เท่ากับ -0.239

ส่วนตัวแปรอื่น ๆ มีอิทธิพลทางตรงอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อตัวแปรผลผลิตภาพการวิจัย ได้แก่ ตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจ (INCOME) ($\beta = 0.143$) ตัวแปรเพศ (GENDER) ($\beta = 0.125$) ตัวแปรความเป็นนักวิจัย ($\beta = 0.112$) ตัวแปรอายุ (AGE) ($\beta = 0.037$) และตัวแปรสมรรถภาพการวิจัย ($\beta = -0.004$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางอ้อม พบว่า ตัวแปรผลผลิตภาพการวิจัยได้รับอิทธิพลทางอ้อมอย่างไม่มีนัยสำคัญ

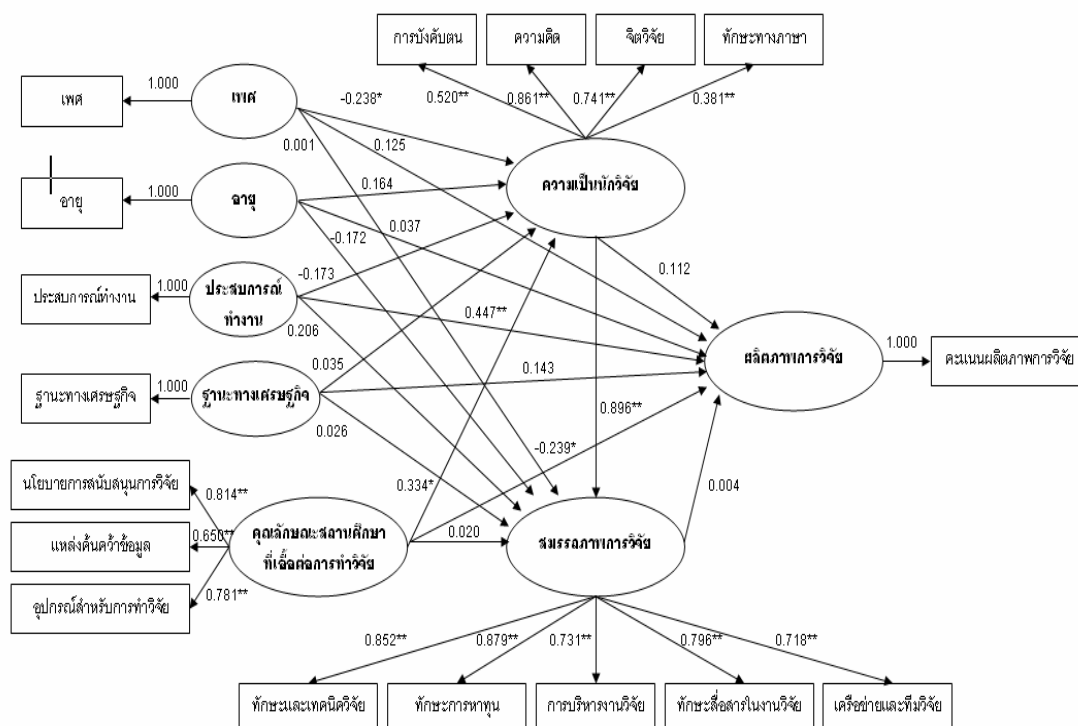
ตัวแปรผลผลิตภาพการวิจัยได้รับอิทธิพลรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากตัวแปรประสบการณ์ทำงานมากที่สุด มีอิทธิพลทางบวก เท่ากับ 0.427 รองลงมา ได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากตัวแปรคุณลักษณะสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัยมีอิทธิพลทางลบ เท่ากับ -0.200

ตัวแปรความเป็นนักวิจัย ได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ .05 จากตัวแปรคุณลักษณะสถานศึกษามากที่สุด มีอิทธิพลทางบวก เท่ากับ 0.334 รองลงมา ได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ .05 จากตัวแปรเพศ มีอิทธิพลทางลบ เท่ากับ -0.238 ส่วนตัวแปรอื่นๆ มีอิทธิพลทางตรงอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อตัวแปรความเป็นนักวิจัย

ตัวแปรสมรรถภาพการวิจัย ได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ .01 จากตัวแปรความเป็นนักวิจัยมากที่สุด มีอิทธิพลทางบวก เท่ากับ 0.896 ส่วนตัวแปรอื่นๆ มีอิทธิพลทางตรงอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อตัวแปรสมรรถภาพการวิจัย

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางอ้อม พบว่า ตัวแปรสมรรถภาพการวิจัยได้รับอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ .05 จากตัวแปรคุณลักษณะของสถานศึกษาผ่านทางตัวแปรความเป็นนักวิจัยมากที่สุด มีอิทธิพล เท่ากับ 0.300 รองลงมา ได้รับอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ .05 จากตัวแปรเพศผ่านทางตัวแปรความเป็นนักวิจัย มีอิทธิพลทางลบ เท่ากับ -0.214 ส่วนตัวแปรอื่นๆ มีอิทธิพลทางอ้อมอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อตัวแปรสมรรถภาพการวิจัย

RMR = 0.018, SRMR = 0.049, RMSEA = 0.000, LSR = 1.889 และ $R^2 = 0.347$

เชิงประจักษ์

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนโดยภาพรวมเป็นผลมาจากประสบการณ์ทำงาน แสดงให้เห็นว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีประสบการณ์ทำงานมากจะมีผลิตภาพการวิจัยมากขึ้นด้วย และคุณลักษณะสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัย ได้แก่ นโยบายการสนับสนุนการวิจัย แหล่งค้นคว้าข้อมูล และอุปกรณ์การทำวิจัยมีผลทำให้ผลิตภาพการวิจัยลดลง

ตารางที่ 1 : ขนาดอิทธิพลจากตัวแปรสาเหตุไปตัวแปรผลในตัวแบบผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล								
	$R^2 = 0.191$			$R^2 = 0.815$			$R^2 = 0.347$		
	RESECHER			COMPETEN			RES_PROD		
	TE (SE)	IE (SE)	DE (SE)	TE (SE)	IE (SE)	DE (SE)	TE (SE)	IE (SE)	DE (SE)
GENDER	-0.238* (0.119)	-	-0.238* (0.119)	-0.212* (0.105)	-0.214* (0.106)	0.001 (0.083)	0.098 (0.077)	-0.028 (0.028)	0.125 (0.081)
AGE	0.164 (0.186)	-	0.164 (0.186)	-0.025 (0.147)	0.147 (0.170)	-0.172 (0.139)	0.055 (0.112)	0.018 (0.067)	0.037 (0.139)
EXP	-0.173 (0.198)	-	-0.173 (0.198)	0.051 (0.174)	-0.155 (0.180)	0.206 (0.140)	0.427** (0.139)	-0.019 (0.078)	0.447** (0.166)
INCOME	0.035 (0.156)	-	0.035 (0.156)	0.057 (0.147)	0.031 (0.139)	0.026 (0.104)	0.148 (0.121)	0.004 (0.020)	0.143 (0.122)
UNIVERSE	0.334* (0.149)	-	0.334* (0.149)	0.319* (0.131)	0.300* (0.130)	0.020 (0.103)	-0.200* (0.101)	0.039 (0.039)	-0.239* (0.107)
RESECHER	-	-	-	0.896** (0.192)	-	0.896** (0.192)	0.116 (0.107)	0.003 (0.292)	0.112 (0.337)
COMPETEN	-	-	-	-	-	-	0.004 (0.326)	-	0.004 (0.012)

* $p < .05$, ** $p < .01$

หมายเหตุ : TE = Total Effect, IE = Indirect Effect, DE = Direct Effect

อภิปรายผลและสรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน: การประยุกต์ใช้ตัวแบบสมการโครงสร้าง มีประเด็นและผลการวิจัยที่ควรอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้ผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกมีผลิตภาพการวิจัยมากกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา และ สุภาพ (2548) ที่พบว่า อาจารย์ที่วุฒิการศึกษาต่างกันอย่างน้อยหนึ่งระดับมีผลิตภาพการวิจัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ สุวนันท์ (2551) พบว่า วุฒิการศึกษาของอาจารย์มหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับผลิตภาพการวิจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ การได้รับการศึกษาในระดับคุณวุฒิที่สูงขึ้น จำต้องได้รับการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถ เข้าร่วมกิจกรรมพบปะสังสรรค์ทางวิชาการ มีการทบทวนอ่านวารสารหรือผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวกับงานวิจัยเป็นประจำ มีความรู้ด้านเทคนิคระเบียบวิธีวิจัยเพิ่มขึ้น ทำให้มีทัศนคติที่ดีในการทำวิจัยมากกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ซึ่งถ้าไม่ใช่อาจารย์ใหม่ก็มักเป็นอาจารย์เก่าที่มักมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการทำวิจัย

ปริญญา สิริอิตตะกุล และ พิษญา ทองอยู่เย็น

2. ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรตำแหน่งทางวิชาการที่แตกต่างกันทำให้ผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์มีผลผลิตภาพการวิจัยมากกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวนันท์ (2551) พบว่า ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตำแหน่งทางวิชาการเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่อาจารย์ที่ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการหากต้องการมีตำแหน่งทางวิชาการ ต้องดำเนินการผลิตผลงานทางวิชาการ เช่น บทความทางวิชาการ เอกสารประกอบการสอน ตำรา และที่สำคัญคืองานวิจัย เพื่อประกอบการพิจารณา แต่ทั้งนี้เมื่อได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการแล้ว มีประเด็นของการได้รับค่าตอบแทนจากการดำรงตำแหน่งทางวิชาการ มีแรงจูงใจในการศึกษาค้นคว้าสร้างชื่อเสียงในวงวิชาการ ความก้าวหน้าในสายงาน และต้องการตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น ทำให้อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการต้องผลิตผลงานทางวิชาการออกอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา ซึ่งทำให้อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มีผลผลิตภาพการวิจัยมากกว่าอาจารย์ที่ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ

3. ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรทั้งหมดในตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน สามารถอธิบายความแปรปรวนผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนได้ร้อยละ 34 และพบว่า ผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนมีสาเหตุโดยตรงมาจากปัจจัยหลัก คือ ประสบการณ์ในการทำงาน และคุณลักษณะของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัย โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนมากที่สุด คือ ประสบการณ์ในการทำงาน รองลงมาคือ คุณลักษณะของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัย แสดงให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรสำคัญในการที่จะทำให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชนมีผลิตภาพการวิจัยเพิ่มขึ้น หรือลดลงได้ด้วย

ตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ประสบการณ์ในการทำงานมีอิทธิพลทางตรงต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน โดยส่งผลในทิศทางบวก แสดงว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนที่มีประสบการณ์ในการทำงานเพิ่มขึ้นจะมีผลิตภาพการวิจัยมากขึ้นเช่นเดียวกัน ทั้งนี้การทำงานเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐหรือเอกชน หน้าที่หลักนอกเหนือจากภาระงานสอน คือ การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนหรือเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาวิชานั้นๆ การมีประสบการณ์ในการทำงาน มีระยะเวลาในการทำงานสูงขึ้น ได้รับโอกาสการพัฒนาทักษะ การอบรมความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการวิจัย ย่อมทำให้มีโอกาสเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยมากขึ้น อาจเริ่มจากการเป็นผู้ช่วยนักวิจัย เป็นผู้ร่วมทีมวิจัย เป็นนักวิจัยหรือเป็นหัวหน้าโครงการตามประสบการณ์ในการทำงานสอดคล้องกับงานวิจัยของ Osadebe (1996) พบว่า อาจารย์ในมหาวิทยาลัยในอเมริกาใต้ที่มีอายุการทำงานตั้งแต่ 5-12 ปี จะเป็นผู้ผลิตผลงานวิจัยมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้อาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานอยู่ระหว่าง 11 – 15 ปี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tronvig (1986) พบว่า ประสบการณ์ในการสอน และอายุในการทำงานในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลิตภาพการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชานัญ และคณะ (2553) พบว่า ประสบการณ์การสอนเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นในการที่จะผลิต ผลงานวิจัย

สอดคล้องกับงานวิจัยของนวลอนงค์ (2552) พบว่า ประสพการณ์ในการทำวิจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลิตภาพการวิจัยของครุผู้มีวิทยฐานะ แสดงว่าข้าราชการครุผู้มีวิทยฐานะ มีประสพการณ์ในการวิจัยมากก็จะมีผลการผลิตงานวิจัยมากส่งผลให้ผลิตภาพการวิจัยสูงขึ้นด้วย เพราะประสพการณ์ในการทำวิจัยจะมีส่วนสัมพันธ์กับอายุและปริมาณการทำวิจัย อายุมากขึ้นมีการทำวิจัยมากก็ย่อมมีประสพการณ์ในการวิจัยมากส่งผลให้ผลิตภาพการวิจัยมากขึ้นด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวณันท์ (2551) ที่ศึกษาพบว่า อายุการทำงานในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มหาวิทยาลัยเอกชนมีอาจารย์ใหม่เพิ่งสำเร็จการศึกษา มีอายุงาน หรือประสพการณ์ในการทำงานน้อย ย่อมทำให้มีประสพการณ์ในการทำวิจัยไม่มากนัก ยังขาดทักษะหรือความชำนาญในระดับวิธีวิจัย เมื่อเสนอหัวข้อการวิจัยแต่ไม่ผ่านหรือไม่ได้รับการอนุมัติอาจทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีนักในการทำวิจัย ส่งผลให้ไม่อยากทำวิจัยต่อไปได้ เพราะอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในการวิจัยมีแนวโน้มที่จะทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง สามารถวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษา และเสนอหัวข้อโครงการวิจัยที่ต้องการทำวิจัยต่อไป ส่วนงานวิจัยของ อุดมพร (2550) กลับพบว่า ประสพการณ์ในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับ ผลิตภาพการวิจัยของครุ นั้นก็คือ ข้าราชการครุที่มีประสพการณ์ทำงานน้อยจะมีผลิตภาพการวิจัยมาก ส่วนข้าราชการครุที่มีประสพการณ์ในการทำงานมากกลับมีผลิตภาพการวิจัยน้อย

ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน รองลงมา คือ คุณลักษณะของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัย เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ว่า คุณลักษณะของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการวิจัยมีอิทธิพลเชิงสาเหตุทางตรงต่อผลิตภาพการวิจัย โดยส่งผลในทิศทางลบ แสดงว่า คุณลักษณะของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัยจะส่งผลให้ผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนลดลง เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะพบว่า คุณลักษณะของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัย ได้แก่ นโยบายการสนับสนุนการวิจัย แหล่งค้นคว้าข้อมูล และอุปกรณ์สำหรับการทำวิจัยมีความสัมพันธ์เป็นลบกับผลิตภาพการวิจัยทั้ง 3 ด้าน และค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะสถานศึกษาเอื้อประโยชน์ต่อการทำวิจัย ด้านอุปกรณ์สำหรับการทำวิจัย พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยทางด้านอุปกรณ์สำหรับการทำวิจัยเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการทำวิจัยยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชนเท่าที่ควร นั่นก็คืออุปกรณ์สำหรับการทำวิจัยที่มหาวิทยาลัยเอกชนมีให้กับอาจารย์ยังไม่เพียงพอที่จะสามารถเป็นตัวกระตุ้นให้อาจารย์ผลิตงานวิจัยเพิ่มมากขึ้นได้ แต่กลับทำให้ผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์ลดน้อยลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชำนาญ และคณะ (2553) พบว่า ปัจจัยด้านองค์กรมีอิทธิพลทางลบต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีนโยบายส่งเสริมการวิจัยเป็นองค์ประกอบหนึ่งของปัจจัยด้านองค์กร นั้นแสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านนี้เป็นสิ่งที่อยู่ไกลตัวอาจารย์ผู้ผลิตผลงานวิจัยจึงทำให้มีอิทธิพลทางลบต่อผลิตภาพการวิจัย จากงานวิจัยของ นวลอนงค์ (2552) พบว่า อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลิตภาพการวิจัยของครุผู้มีวิทยฐานะ แสดงให้เห็นว่าการที่หน่วยงานมีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยที่ดีมีคุณภาพมีความพร้อมและเหมาะสมย่อมจะอำนวยความสะดวกให้กับครุในการเลือกใช้อุปกรณ์ในการทำวิจัยได้ดี และจะส่งผลให้ ผลิตภาพการวิจัยของครุสูงขึ้นด้วย ดังนั้นหากหน่วยงานไม่มีความพร้อมในเรื่องของอุปกรณ์และสิ่งปรัญญา สิริอิตตะกุล และ พิษญา ทองอยู่เย็น

อำนวยความสะดวกในการทำวิจัยที่ย่อมที่จะส่งผลให้ผลผลิตการวิจัยลดน้อยลงด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศจีมาศ (2548) พบว่า อาจารย์ที่มีการรับรู้เกี่ยวกับนโยบายการสนับสนุนการวิจัย แหล่งค้นคว้าข้อมูล และอุปกรณ์สำหรับการทำวิจัย ของหน่วยงานสอดคล้องกับการมีผลผลิตการวิจัย หรือในทางกลับกันกรณีที่อาจารย์รับรู้เกี่ยวกับนโยบายการสนับสนุนการวิจัย แหล่งค้นคว้าข้อมูล และอุปกรณ์สำหรับการทำวิจัยของหน่วยงานมีน้อยกว่าความต้องการจะมีผลผลิตงานวิจัยน้อยลงด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. มหาวิทยาลัยเอกชนควรที่จะมีนโยบายสนับสนุน และส่งเสริมให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีผลผลิตการวิจัยมากขึ้น และส่งเสริมให้อาจารย์มีตำแหน่งทางวิชาการ รวมไปถึงการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก เพื่อการผลิตผลงานวิจัยออกมาอย่างต่อเนื่อง
2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed-Method) เพื่อคำตอบ ที่จะได้ครอบคลุม และลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และควรที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุสมรรถภาพ การวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน รวมไปถึงการเปรียบเทียบระหว่างอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน และอาจารย์มหาวิทยาลัยรัฐในบริบทที่เหมือนกัน เช่น สาขาทางสังคมศาสตร์ หรือสาขาทางวิทยาศาสตร์ที่เหมือนกัน

รายการอ้างอิง

- กัญญนันท์ ยุคต์แผน. 2552. รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชนไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม.
- เกษม วัฒนชัย. 2544. บทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาประเทศ. จุฬารัตน์. ฉบับที่ 4/2544 ปีที่ 20. 4 – 6.
- ชานาญ ปาณวงษ์. 2553. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลผลิตการวิจัยของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. ฉบับที่ 3/2553 ปีที่ 12. 33-52.
- นวลอนงค์ คำนันท์. 2552. ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลผลิตการวิจัยของครุผู้มีวิทยฐานะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศจีมาจ ขวัญเมือง. 2548. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลผลิตการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ: การวิเคราะห์ลีสเรลและเครือข่ายใยประสาท. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุนันท์ โสภานะโรจน์. 2551. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศใหม่มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2553. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2553. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- อภิญา หิรัญวงษ์ และ สุภาพ นัตราภรณ์. 2548. ปัจจัยเชิงสาเหตุของผลิตภาพการวิจัยของนักการศึกษาสาขาอาชีวศึกษาในระดับอุดมศึกษา. วิทยาสารเกษตรศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์. ฉบับที่ 1/2548 ปีที่ 26. 72 - 81.
- อุตมพร พลภูงา. 2550. ผลิตภาพการวิจัยของข้าราชการครูผู้มีวิทยฐานะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Hair, J. F., W. C. Black, B. J. Babin and R. E. Anderson. 2010. **Multivariate Data Analysis**. 7th ed. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Osadebe, F. O. 1996. **An Investigative Study in Educational Research Productivity and Scholarly Publications among Faculty Members in Institutions of Higher Learning**. Retrieved January 1, 2011 from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/9809910>.
- Tabachnick, B. G., and L. S. Fidell. 2001. **Using Multivariate Statistics**. 4th ed. Boston: Allyn & Bacon.
- Tronvig, J. A. 1987. **Conflict Between Teaching and Research Among University Professors**. Retrieved January 1, 2011 from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/8709308>.